

Nr. 6. Maj 2005

Høringer - Folketingsbeslutning om rammeafgørelse om skærpelse af straf for forurening fra skibe - Grænseoverskridende politisamarbejde ved folkerige begivenheder - Kommissionens rapport om Danmarks efterlevelse af den europæiske arrestordre

55. Varetægtsfængsling - Gentagelses- og kollusionsrisiko - Proportionalitet - Christianiasager
56. Erstatning - Anholdelse - Beslaglæggelse - Langvarig sagsbehandling - Menneskerettigheder
57. Sagsomkostninger - Spørgsmål om nedsættelse
58. Færdselsloven - Påkørsel af fodgænger i fodgængerfelt - Uagtsom legemsskade - Frifindelse
59. Færdselsloven - Vigepligt - Ikke frakendelse
60. Narkotika - Udvisning undladt
61. Narkotika - Samfundstjeneste - Langvarig sagsbehandling
62. Salær - Erstatningssager
63. Salær - Erstatningssager
64. Spritkørsel - Brugstyveri - Langsommelig sagsbehandling - Menneskerettigheder - Betinget straf
65. Vidnefritagelse - Samlivsforhold

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Det Internationale Kontor

Østergade 16
25. april 2005

Vedr.: Sagsnr. 2005-730-0123. Høring vedr. forslag til folketingsbeslutning om udkast til rammeafgørelse om skærpelse af de strafferetlige rammer med henblik på håndhævelse af lovgivningen til bekæmpelse af forurening fra skibe.

Justitsministeriet har med skrivelse af den 14. april 2005, modtaget her den 18. ds., anmodet om en udtalelse vedr. ovennævnte snarest belejligt, idet man beklager den korte høringsfrist.

Materialet har været forelagt bestyrelsen, der bemærker, at der ikke er saglige grunde til at skærpe strafferammen for grovere overtrædelser fra de nugældende 4 år til strafferammer på mindst 5 til 10 års fængsel, jfr. forslagets artikel 4.

Selv om bødestørrelsernes udmåling i forslaget ikke som tidligere foreslås udmålt i forhold til virksomhedernes omsætning, er der stadig forsøg på en kraftig styring af de enkelte landes strafudmåling. Således opererer man i artikel 6, stk. 1, med minimumsbøder på mindst 150.000 til 300.000 EUR, dog i de mest graverende tilfælde, herunder de forsætlige overtrædelser, på mindst 750.000 til 1.500.000 EUR. En sådan form for lovgivning er fremmed for dansk ret. Bestyrelsen må advare mod det foreslåede, ikke mindst på grund af risikoen for afsmitning på andre områder.

Bestemmelserne om rettighedsfortabelse i artikel 6 er også mere vidtgående end i dansk ret. Bestyrelsen kan ikke anbefale udvidelserne.

Endelig finder bestyrelsen anledning til at advare kraftig mod artikel 4, stk. 4, litra b, hvor det i sig selv giver mulighed for at udmåle en straf på 2 års fængsel, hvis handlingen er begået inden for rammerne af en kriminel organisation.

Bestyrelsen henviser herom i det hele til sit høringssvar af 13. ds. om forslag til Rådets rammeafgørelse om bekæmpelse af organiseret kriminalitet (KOM (2005)6 endelig).

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Det Internationale Kontor

Østergade 16
25. april 2005

Vedr.: J.nr. 2005-305-0142. Forslag til rådsafgørelse om styrkelse af det grænseoverskridende politisamarbejde ved begivenheder, hvor et stort antal mennesker fra flere medlemsstater forsamles, og hvor politiet primært har til opgave at opretholde den offentlige orden og sikkerhed og forebygge og bekæmpe strafbare handlinger.

Justitsministeriet har med skrivelse af 7. april 2005 anmodet om en udtalelse vedr. ovennævnte.

Justitsministeriets grundnotat er ikke fremsendt, men på det foreliggende grundlag giver det foreslåede ikke bestyrelsen anledning til bemærkninger.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Det Internationale Kontor

Østergade 16
27. april 2005

Vedr.: Danmarks bemærkninger til Kommissionens rapport på grundlag af artikel 34 i Rådets rammeafgørelse af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne.

Med elektronisk skrivelse af 27. april d.å. har Justitsministeriet fremsendt et notat på 15 sider vedr. ovennævnte og anmodet om, at eventuelle bemærkninger modtages senest den 28. april 2005 kl. 10.00, altså mindre end 24 timer efter modtagelsen.

Materialet har været forelagt foreningens bestyrelse, der finder at den korte høringsfrist udelukker en forsvarlig behandling af spørgsmålet. Foreningen finder an-

ledning til at beklage, at ministeriet i vigtige spørgsmål giver sine høringspartnere så urimelige arbejdsbetingelser som at skulle svare på komplicerede spørgsmål indenfor en frist på mindre end 24 timer.

Foreningen har fundet anledning til at sende kopi af nærværende hørings svar direkte til Folketingets Retsudvalg.

Nærværende skrivelse er fremsendt som almindeligt brev, men tillige som elektronisk post.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

- oo0oo -

Ministeriet oplyste siden telefonisk, at det beroede på en fejl, at man var kommet til at sende materialet til høring. Det skulle kun have været fremsendt til orientering. ER.

Landsforeningens Meddelelse 55/2005

Varetægtsfængsling - Gentagelses- og kollusionsrisiko - Proportionalitet - Christianiasager

Retsplejelovens § 762

I Lf.Medd. 85/2004 er gengivet Højesterets kendelse af 15/12 2004, hvor en tiltalt i Christiania-sagerne blev løsladt. I Lf.Medd. 8/2005 er gengivet en kendelse afsagt samme dag af Østre Landsret, der fængslede en person, der var løsladt af byretten.

Højesteret havde på ny i januar 2005 lejlighed til at tage stilling til de fortsatte varetægtsfængslinger. Denne gang i en kendelse på 33 sider, hvor 10 personer fik påkendt deres fortsatte fængsling med den følge, at 8 blev løsladt - disse ansås som menige medlemmer af et vagtkorps - og 2, der ansås som ledende i vagtkorpsset, blev fortsat fængslet.

De pågældende personer er forskellige fra den i Medd. 8/2005 nævnte T. Kendelsen førte til, at politiet løslod yderligere 6 personer i sagskomplekset, fordi deres sag mindede om de ottes. Domsforhandlingen i byretten er påbegyndt i maj 2005.

HK sag nr. 567-572/04, 14/1 2005

De indkærede kendelser var afsagt hhv. 4/10, 5/10, 20/10, 3/11 og 11/11 2004 af Østre Landsrets 2., 12., 13., 16. og 22. afdeling. Procesbevillingsnævnet gav den 20/12 2004 tilladelse til, at kendelserne blev indbragt for Højesteret. I påkendelsen deltog: Per Sørensen, Børge Dahl og Niels Grubbe.

Det fremgik bl.a. af anklagemyndighedens redegørelse, at der i mere end 20 år har været personer på Christiania, der har fungeret som vagter. Disse benyttede sig tidligere af råb og fløjter til at advare om politiets tilstedeværelse, men er gennem de senere år blevet organiseret i en sådan grad, at der kan tales om et decideret vagtkorps til beskyttelse af pushernes hashhandel. Efter politiets opfattelse hierarkisk styret, anbragt strategisk og lønnet. Kort sagt, gennemorganiseret, med vagtskemaer og vagtradioer (48 stk., der blev aflyttet af politiet). Lederne var iflg. politiet A og I.

Ved aktionen i marts 2004 blev der anholdt 58 personer, hvoraf 49 blev varetægtsfængslet. Kort tid efter mente politiet at kunne registrere en spirende hashhandel i Christiania igen bevogtet af vagter.

I sagskomplekset er der nu rejst tiltale mod 17 mistænkte fra vagtkorpset for at have medvirket til at sikre, at der i nærmere angivne perioder dagligt blev solgt ikke under 20 kg hash.

For A og I's vedkommende i perioden fra juli 2003 til marts 2004 med en skønnet fortjeneste på hhv. kr. 231.000 og kr. 259.000. De øvrige havde haft mindre fortjenester på under kr. 100.000. Desuden var der en række mindre forhold, herunder overtrædelse af våbenloven og besiddelse af mindre kvanta hash.

Sagerne mod "vagtkorpset" behandles samlet ved byretten fra den 10/5 til 30/6 2005.

Fra side 9 i kendelsen redegør Højesteret for de foretagne varetægtsfængslinger.

A nægtede sig skyldig og havde ikke udtalt sig under sagen - det gjaldt også en del af de øvrige, hvorimod andre havde aflagt delvis tilståelse.

Fra side 20 i kendelsen redegør Højesteret for **forsvarernes anbringender**, der for nogles vedkommende dels drejede sig om beviserne som sådan, for at den pågældende tiltalte havde deltaget i vagtkorpset, dels anfægtelse af politiets beregninger og fortolkningen af medvirkensansvaret, dels de enkelte fængslingsgrunde i RPL § 762, stk. 1, nr. 2 og nr. 3, og endelig proportionalitetsbetragtningen.

En af forsvarerne bemærkede i denne forbindelse, at ansvaret for den sene berømmelse af sagen til maj og juni 2005 alene var Københavns Byrets. Ved berømmelsen blev det fra såvel anklagemyndigheden som forsvarerne gjort gældende, at berømmelserne

burde foretages væsentligt tidligere, men interne forhold i Københavns Byret, herunder en ombygning af et retslokale, medførte, at retten ikke ville kunne beramme sagen tidligere.

En anden forsvarer henviste til, at en kriminalassistent K som vidne den 8. september 2004 i en af de øvrige sager i sagskomplekset havde forklaret, at vagtkorpset altid har eksisteret på Christiania, men at det blev mere organiseret i løbet af 1990'erne. Politiet har aldrig reageret herpå, hvilket har givet deltagerne en opfattelse af, at forholdet var lovligt.

Flere af forsvarerne henviste til Københavns Byrets påankede dom af 1/12 2004 (omtalt i den tidligere højesteretskendelse af 15/12 2004, jfr. ovenfor) om beregningsgrundlaget. Det forekom usandsynligt, at personer, der måtte blive dømt som menige deltagere af et vagtkorps, skulle få højere straffe end de personer, der direkte forestod salg af hash og tjente gevinsterne herved.

De personer, som var udstyret med radioer, fik ikke indtryk af, at politiet ikke tolererede virksomheden. Blev en person med radio visiteret for hash, fik han lov at gå, uden at radioen blev taget fra ham.

For en enkelt arrestant havde den langvarige varetægtsfængsling medført skadelige virkninger, således som det fremgik af erklæringer fra arresthuslæge og psykolog.

Anklagemyndigheden, hvis synspunkter allerede fremgår af forelæggelsen, får disse refereret på ny fra side 28 i kendelsen. Herunder argumentation for, at de tiltalte kan påvirke bevisførelsen om det specielle medvirkensansvar, der er lagt til grund for tiltalen, hvis de kommer på fri fod, og risikoen for at de på fri fod vil genoptage deres aktiviteter, idet der efter politiets opfattelse fortsat foregår hashhandel på Christiania.

Anklagemyndigheden henviste i denne forbindelse til, at de pågældende med enkelte undtagelser ikke havde ønsket at udtale sig til politiet, herunder A og I. Det var kun 4 af de tiltalte, "som i nogen grad har afgivet forklaringer enten til politiet eller i retten" - ingen havde imidlertid afgivet en fuldt ud dækkende forklaring.

Selv om de tiltalte ved domsforhandlingens start skulle have siddet fængslet i 14 måneder, var det ikke i strid med § 762, stk. 3, idet de var tiltalt for medvirken til salg af meget betydelige mængder hash, mellem 2,5 og 4,5 tons, i en særdeles velorganiseret og professionel kriminel organisation med hierarkisk opbygning, hvis lige ikke var set tidligere.

Fra side 31 kommer **Højesterets begrundelse og resultat**, der gengives i sin helhed:

"Det tiltrædes, at der er begrundet mistanke om, at de tiltalte har deltaget i et professionelt organiseret vagtkorps til beskyttelse af den professionelt tilrettelagte og omfattende hashhandel på Christiania med den i anklageskriftet angivne rollefordeling, og at de herved har pådraget sig strafferetligt medvirkensansvar for hele denne hashhandel.

Ved fastsættelsen af straffen herfor er det af betydning, hvilken rolle den enkelte har haft, og hvad vedkommende ved sin deltagelse har opnået. Straffen for alle involverede skal stå i et indbyrdes afstemt forhold under hensyntagen til den enkeltes rolle i den samlede kriminelle virksomhed. Straffen for en underordnet vagt - med medvirkensansvar for det samlede salg i alle boder - skal således bl.a. stå i et rimeligt forhold til straffen for en sælger - med direkte ansvar for salget i en enkelt bod - og til straffen for en person, der er tiltalt for en ledende rolle i vagtkorpset.

På baggrund af den usikkerhed, der foreligger med hensyn til opgørelsen af, hvor meget der er solgt, jf. Højesterets kendelse af 15. december 2004 i sag 492/2004, og med hensyn til, hvorledes den nævnte indbyrdes afstemte strafudmåling skal foretages, finder Højesteret, at retsplejelovens § 762, stk. 3, nu er til hinder for fortsat varetægtsfængsling af de tiltalte, som ikke er tiltalt for en ledende rolle i vagtkorpset, dvs. B, C, D, E, F, G, H og J, men ikke for fortsat varetægtsfængsling af A og I, som er tiltalt for en ledende rolle.

Som følge heraf, bør B - H og J løslades.

To dommere - Per Sørensen og Børge Dahl - udtaler herefter:

Efter det oplyste om A's og I's forhold, herunder omfanget af deres arbejde som deltagere i Christianias vagtkorps, og med henvisning til det, der i Højesterets kendelser af 29. november 2004 i sag 403/2004 og sag 425/2004 er udtalt af flertallet (Poul Sørensen, Per Sørensen, Børge Dahl og Marianne Højgaard Pedersen) om varetægtsfængsling i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2 og 3, tiltræder vi, at A og I fortsat er varetægtsfængslet efter disse bestemmelser.

Dommer Niels Grubbe udtaler:

Med henvisning til det, jeg i Højesterets kendelser af 29. november 2004 i sag 403/2004 og sag 425/2004 har udtalt om varetægtsfængsling i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2 og 3, er jeg enig i, at betingelserne for varetægtsfængsling af A og I efter nr. 3 er opfyldt, hvorimod jeg finder, at betingelserne efter nr. 2 ikke er opfyldt.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens kendelser af 4. og 20. oktober samt 11. november 2004 for så vidt angår A og I."

- 00000 -

Kendelserne af 29/11 2004 ses ikke at være bragt i Ugeskriftet. Her stadfæstede Højesteret i 2 sager landsrettens fængslingskendelser i Christianiasagen.

Landsforeningens Meddelelse 56/2005

Erstatning - Anholdelse - Beslaglæggelse - Langvarig sagsbehandling - Menneskerettigheder

Retsplejelovens § 1018 a og § 1018 b

E havde haft en skattestraffesag hængende over hovedet i 10 år, efter at han i 1988 kortvarigt var anholdt og blev udsat for ransagning, hvoraf politiet beholdt det meste af materialet i 10 år.

Byretten ville give kr. 250.000 i torterstatning, men landsretten syntes, at kr. 50.000 var passende, henset bl.a. til, at der havde været uregelmæssigheder i regnskaberne, og at E udviste uvilje mod at udlevere regnskabsmateriale til skattevæsenet og ikke gav adgang til edb-systemet. E havde således selv givet anledning til anholdelsen og fik kun erstatning, fordi sagen havde været for længe, og hans rettigheder efter EMK art. 6 var blevet krænket.

ØL 8. afd. a.s. S-2974-04, 18/4 2005

Erstatningssøgende E krævede erstatning med kr. 2,4 mio. med renter fra oktober 1998 i anledning af, at han i december **1988** var anholdt i 3 timer, der blev ransaget 7 steder, og 21 kasser med bilag var beslaglagt i 10½ år. (8-9 kasser blev udleveret allerede efter 5 år).

Størstedelen af erstatningskravet på kr. 1,6 mio. vedrørte krænkelse af E's menneskerettigheder og tort, ulempe, forstyrrelse af stilling, omdømme og ære ved at have en skattesag hængende over hovedet i 16 år, idet E gjorde gældende, at fristen skulle regnes allerede fra 1985, hvor skattevæsenet begyndte at røre på sig.

Anklagemyndigheden påstod frifindelse.

Af sagsfremstillingen fremgik, at E var blevet sigtet for overtrædelse af skattekontrollovens § 13 i december 1988. Efter ransagning og beslaglæggelse foretog anklagemyndigheden sig intet udadtil, bortset fra, at der, umiddelbart efter at sigtelsen blev

rejst, blev foretaget en del afhøringer. Straffesagen blev sat i bero på en verserende civil skattesag.

I 1990 traf amtsligningsrådet afgørelse vedr. årene 1981-1987. I 1993 ændrede Told&Skatteregionen ansættelserne for årene 1983-87. Derved skete en forhøjelse i forhold til amtsligningsrådet med ca. kr. 260.000. Sagen blev af E indbragt for Landsskatteretten, der i 1996 i ikke ubetydeligt omfang nedsatte de tidligere skete forhøjelser, se nedenfor i referatet af landsrettens dom nærmere om de omtvistede beløb.

E indbragte sagen for Østre Landsret, dels med påstand om erstatning, dels yderligere nedsættelse for årene 1983-87. Landsretten traf i 1999 afgørelse, hvor man frifandt for erstatning, men efter skatteministeriets påstand hjemviste sagen til fornyet behandling med henblik på en nedsættelse af E's indkomster.

Højesteret stadfæstede med en mindre ændring, der skyldtes en regnefejl, dommen den 25. marts 2003 (U 2003.1294 H).

I marts 1998 klagede E til Rigsadvokaten over politiets behandling af sagen. Politiet opgav påtale i august 1998.

Anklagemyndigheden afslog erstatningskrav med henvisning til, at den civile skattesag stadig verserede. Senere blev der også henvist til, at der ikke var dokumentation for det opgjorte beløb, og bl.a. at omsætningen blev søgt holdt skjult ved udskrivning af dobbelte fakturaer. Der var således tale om egen skyld.

Grunden til, at der var sket påtaleopgivelse, var, at der var indtrådt strafferetlig forældelse.

Rigsadvokaten tilføjede bl.a., at E under en virksomhedskontrol i september 1988 vægrede sig mod udlevering af regnskabsmaterialet.

Henset til, at E kun havde været sigtet i 10 år, ikke tiltalt, og at han ikke havde deltaget i nogen retsmøder, havde sagen ikke haft en sådan intensitet eller følelighed for E, at han kunne få erstatning efter § 1018 b.

Heller ikke efter almindelige culparegler var der grundlag for erstatning, jfr. kravet under den civile landsretssag.

Justitsministeriet tiltrådte afvisningen af erstatningskravet.

E henviste særligt til, at politiets langvarige beslaglæggelse af hans regnskabsmateriale havde forhindret ham i at varetage sine interesser optimalt under de civile skattesager.

Myndighedernes årelange afventen af skattesagernes civile retlige afgørelse kunne ikke legitimere myndighedernes smøl.

Politiets behandling af sagen, herunder ved ransagninger og afhøringer af kunder og samarbejdspartnere, var i alt fald en medvirkende årsag til, at E's virksomhed måtte lukke.

Byretten fastslog, at E var afskåret fra at blive frifundet for sigtelsen, da begrundelsen for tiltalefrafald var forældelse. Det måtte under disse omstændigheder påhvile anklagemyndigheden at godtgøre, at E selv havde givet anledning til foranstaltningerne. Det var langt fra tilstrækkeligt at henvise til den civile skattesag. Det måtte efter den skete bevisførelse lægges til grund, at E gav skattemyndighederne de oplysninger, de bad om.

Normalt ville en uberettiget sigtelse ikke i sig selv udløse krav på erstatning efter § 1018 b, men henset til sigtelsens tidsmæssige udstrækning og til omstændighederne ved sigtelsens rejsning, herunder at forretningsforbindelser og andre ved afhøringer blev gjort bekendt hermed, fandtes sigtelsen i denne sag også at være et straffeprocessuelt indgreb, der kunne udløse erstatning.

Hverken straffesagen eller behandlingen af erstatningssagen var fremmet i overensstemmelse med kravene i artikel 6 i EMK.

"Erstatningen for lidelse, tort m.v. skal derfor forhøjes, hvorved bemærkes, at sagsbehandlingstiden under alle omstændigheder er uacceptabel og ville have udløst erstatningspligt, selv om det måtte være lagt til grund, at erstatningssøgende selv havde givet anledning til de strafferetlige foranstaltninger."

E's økonomiske tab var ikke dokumenteret, og anklagemyndigheden blev frifundet herfor.

Tort(er)statningen blev udmålt til kr. 250.000.

Det kunne ikke bebrejdes E, at han havde brugt sine muligheder for at påklage skatteansættelserne i det administrative system og efterfølgende ved domstolene.

E's advokat havde opgjort sine sagsomkostninger til 136 timer og et krav på kr. 170.000. Retten fastsatte beløbet til kr. 80.000 + moms.

Byrettens dom er på 10 sider.

Anklagemyndigheden ankede til frifindelse, subs. et mindre beløb. E påstod stadfæstelse.

Landsretten kom med en supplerende sagsfremstilling, der vedrørte, hvad skattesagen gik ud på. Der var bl.a. tale om varekøb til personalet, som ikke var viderefaktureret til disse, samt salgsfakturaer med tekst, der var for uspecificeret. Desuden var der mistanke om, at periodiseringen ikke var korrekt, idet der i 1986 og 1987 blev udskrevet store fakturabeløb umiddelbart efter regnskabsårets afslutning.

Af disse og tilsvarende årsager bad skattevæsenet om politiets bistand ved ransagning en række forskellige steder. Redegørelsen fylder i landsrettens dom 8 sider.

Det fremgår af dommen side 11, at skattevæsenet først forhøjede indkomsten fra 1981-87 med kr. 1,73 mio. Landsskatteretten nedsatte med ca. kr. 830.000. Østre Landsret og Højesteret med yderligere kr. 175.000, således at den endelige forhøjelse udgjorde ca. kr. 725.000.

E bestred, at han var kommet med to forskellige forklaringer vedr. personalekøb. Muligt havde skattevæsenet talt med hans bror den første gang, da det var broderens ansvarsområde.

Han kendte intet til misvisende tekster på salgsfakturaer.

Han havde et undervisningsjob, der havde med regnskaber at gøre. I 1994 følte han sig presset til at gå, da institutionens leder modtog anonyme breve om ham.

Et vidne forklarede, at han i forbindelse med skattekontrollen sad på virksomheden en uge. Alt, hvad han ønskede udleveret, skulle godkendes af E. Han fik de fleste oplysninger, men ikke alt, og E "åndede ham hele tiden i nakken".

En kollega til E forklarede, at det af hensyn til undervisningsinstitutionens omdømme ville have været meget uheldigt, hvis det var kommet frem, at E var sigtet for grov skattesvig.

E's bror fortalte om opringninger fra kunder, som politiet havde kontaktet. E var meget påvirket af sagen og blev meget mere indadvendt og spekulerende.

Landsrettens begrundelse og resultat kommer fra side 18 i ankedommen:

"Erstatning efter retsplejelovens § 1018 a, stk. 1, for anholdelsen.

Erstatningssøgende har krav på erstatning for anholdelsen den 5. december 1988, medmindre erstatningssøgende har udvist egen skyld. Landsretten finder efter bevisførelsen, at det må lægges til grund, at skattevæsenets stikprøvekontroller afslørede flere ikke ubetydelige uregelmæssigheder, at erstatningssøgende i den forbindelse afgav divergerende forklaringer, og at erstatningssøgende udviste uvilje mod at udlvere regnskabsmateriale og ikke gav skattevæsenet adgang til at gennemgå koncernens edb-system. Landsretten finder, at erstatningssøgende herved udviste en adfærd, hvorved han selv gav anledning til anholdelsen. Erstatningssøgende har herefter ikke krav på erstatning, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Erstatning efter retsplejelovens § 1018 b for ransagningerne og beslaglæggelsen.

Under henvisning til bevisresultatet ovenfor findes erstatningssøgende ligeledes at have fortabt sin mulighed for at få erstatning for ransagningerne og beslaglæggelsen på grund af den udviste egen skyld.

Erstatning i medfør af retsplejelovens § 1018 b for den rejste sigtelse.

Udgangspunktet, jf. lovens forarbejder og retspraksis, er, at der ikke gives erstatning for den blotte sigtelse, medmindre der har foreligget ganske særlige omstændigheder. Landsretten finder ikke, at der i denne sag har foreligget sådanne særlige omstændigheder, at der er grundlag for at fravige lovens udgangspunkt.

Erstatning i medfør af retsplejelovens § 1018 h for overtrædelse af Menneskerettighedskonventionens art. 6, stk. 1.

Det tiltrædes af de af byretten anførte grunde, at skattemyndighedernes fremfærd i tiden, før sigtelsen blev rejst i december 1988, ikke er omfattet af selvinkrimineringsforbudet i Menneskerettighedskonventionens art. 6, stk. 1.

Det må lægges til grund, at politiets efterforskningskridt i straffesagen efter anholdelsen, ransagningerne og beslaglæggelsen den 5. december 1988 udelukkende bestod af to korte afhøringer den 14. juni 1989. Herefter beroede straffesagen hos politiet uden at blive efterforsket yderligere indtil den 28. august 1998, hvor påtale blev opgivet. Denne behandling af sagen kan ikke anses for forenelig med kravet om en retfærdig rettergang inden en rimelig frist, og Menneskerettighedskonventionens art. 6, stk. 1, er krænket. Erstatningssøgende har derfor krav på godtgørelse for lidelse, tort og ulempe samt forstyrrelse af stilling og forhold i medfør af retsplejelovens § 1018 h. Godtgørelsen fastsættes skønsmæssigt til 50.000 kr. med renter som påstået.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Statskassen skal inden 14 dage betale 50.000 kr. til E med procesrente fra den 28. oktober 1998, til betaling sker.

Statskassen skal endvidere betale sagens omkostninger for landsretten."

- oo0oo -

E's advokat oplyser, at der er søgt procesbevilling i sagen, der også fortsat verserer ved Menneskerettighedsdomstolen.

Redaktøren bemærker, at Menneskerettighedsdomstolen bl.a. i nogle sager vedr. det langsommelige italienske retsvæsen har fastsat nogle nye og generelle kriterier for fastsættelse af erstatning for ikke-økonomisk skade i sager om for lang sagsbehandlingstid. Sagerne hedder Pizzati mod Italien, Cocchiarella mod Italien og Zullo mod Italien, App. Nr. 62361/00, 64886/01 og 64897/01, 10/11 2004. De kan findes dels på Menneskerettighedsdomstolens hjemmeside, dels i forkortet dansk version i tidsskriftet EU-ret & Menneskeret 2005.118.

Landsforeningens Meddelelse 57/2005

Sagsomkostninger - Spørgsmål om nedsættelse

Retsplejelovens § 1008

I en voldssag efter straffelovens § 245 var der vedr. T udgifter til retsgenetiske undersøgelser med kr. 188.000. T blev mod sin benægtelse dømt i sagen. De 185 undersøgelser viste kun blod fra forurettede, men hverken blod eller dna-materiale fra T eller de 5 andre implicerede. T blev dømt på forklaringer fra 7 vidner sammenholdt med, at forurettedes blod var fundet på et sværd.

Byretten frifandt T for statskassens regres vedr. de retsgenetiske undersøgelser, men landsretten fandt, at undersøgelserne havde været nødvendige på det tidspunkt, da de blev foretaget, og at der ikke var grundlag for at fastslå, at omkostningerne ved undersøgelserne havde været unødigt store.

De samlede sagsomkostninger på kr. 289.947,50, der også indeholdt forsvarersalærer og nogle lægeundersøgelser, stod ikke i åbenbart misforhold til T's skyld og vilkår. T var blevet idømt 1 års fængsel for at have tilføjet forurettede et 10 cm langt snitsår på højre overarm med et sværd med klinge på ca. 60 cm.

VL 12. afd. kæresag S-0525-05, 7/4 2005

Der henvises til ovennævnte referat af sagens faktum. Da T, der ikke ankede selve dommen, efterfølgende indbragte politimesterens opgørelse af sagsomkostninger på kr. 289.947,50 for retten med påstand om nedsættelse, idet de retsgenetiske undersøgelser ikke fik betydning for den fældende dom, anførte byretten:

"Det kan lægges til grund, at efterforskningen var særdeles omfattende med forklaringer fra mange implicerede, der på væsentlige punkter stred mod hinanden. Politiet var under disse omstændigheder nødsaget til at undersøge de spor, der måske kunne få betydning ved sagens afgørelse. Uanset at undersøgelserne viste sig at være uden betydning for dommens resultat, var de således nødvendige på det tidspunkt, de blev iværksat, jf. retsplejelovens § 1008, stk. 1.

Ved vurderingen af, om der herefter skal foretages en begrænsning af omkostningsansvaret, anser retten det for udelukket, at domfældte inden for overskuelig tid bliver i stand til at betale det opgjorte beløb til omkostninger på i alt 289.947,50 kr. Når dette kan konstateres på nuværende tidspunkt, bør en eventuel regulering finde sted under denne sag og ikke først, når politiet under den senere administrative inddrivelse af beløbet efter formentlig nogle år afskriver restgælden som uerholdelig.

Under disse omstændigheder vil det totale omkostningsbeløb stå i åbenbart misforhold til domfældtes skyld og især hans økonomiske vilkår, jfr. retsplejelovens § 1008 stk. 4. Der bør derfor ske en væsentlig begrænsning af omkostningsansvaret, men på baggrund af forsvarerens accept af beløbet 101.802,50 kr. dog kun til dette beløb.

Det bestemmes derfor:

Af det opgjorte omkostningsbeløb 289.947,50 kr. skal domfældte T betale 101.802,50 kr., mens statskassen betaler resten.

Statskassen skal betale omkostningerne ved denne sag."

Anklagemyndigheden kærede med påstand om, at T skulle betale det fulde beløb. T påstod stadfæstelse. Kæremålet blev behandlet mundtligt.

Landsretten citerede bl.a. fra byrettens fældende dom, at af de 7 vidner havde de 5 under domsforhandlingen forklaret, at de så T hugge med sværdet. 2 vidner havde umiddelbart efter overfaldet forklaret det samme.

Sammenholdt med, at forurettedes blod blev fundet på sværdet, fandt retten T skyldig.

En medtiltalt blev frifundet for at have stukket med kniv.

T oplyste under kæremålet, at han fortsat var på bistandshjælp efter en arbejdsskade. Konen var på dagpenge, og de havde børn på 3 og 4 år.

Landsrettens begrundelse og resultat:

"Efter karakteren af den udøvede vold, som tiltalte nægtede sig skyldig i, og omstændighederne ved episoden den 7. juni 2003 tiltrædes det, at udgifterne til de retsmedicinske undersøgelser var nødvendige, jf. retsplejelovens § 1008, stk. 1.

Det bemærkes herved, at spørgsmålet om nødvendigheden af udgifterne må bedømmes ud fra forholdene på det tidspunkt, da de blev afholdt, og at der ikke er grundlag for at fastslå, at omkostningerne ved undersøgelserne har været unødigt store.

Landsretten finder ikke, at undersøgelserne eller en del af disse kan anses for at være rettet på en anden forbrydelse end den eller på andre forbrydelser foruden den, som tiltalte er dømt for, jf. herved retsplejelovens § 1008, stk. 2.

Landsretten finder endvidere ikke, at byrettens omkostningsafgørelse kan fortolkes således, at statskassen skal betale en andel af udgifterne til de retsmedicinske undersøgelser.

Efter karakteren af voldsforholdet og længden af den idømte straf sammenholdt med oplysningerne om T's personlige forhold finder landsretten endelig ikke, at det samlede omkostningsbeløb på 289.947,50 kr. står i åbenbart misforhold til hans skyld og vilkår, jf. herved retsplejelovens § 1008, stk. 4.

Landsretten tager derfor anklagemyndighedens påstand til følge.

T h i b e s t e m m e s:

Indkærede T skal betale sagsomkostningerne på 289.947,50 kr. i forbindelse med straffesagens behandling.

Indkærede skal betale sagens omkostninger for begge retter."

Landsforeningens Meddelelse 58/2005

Færdselsloven - Påkørsel af fodgænger i fodgængerfelt - Uagtsom legemsskade - Frifindelse

Færdselslovens § 27 og straffelovens § 249

T var tiltalt for i fodgængerfelt at have påkørt en fodgænger F, der pådrog sig brud på begge ben. Retten lagde til grund, at T kørte med 35 km/t, og at han først kunne se F så sent, at påkørsel var uundgåelig, hvorfor han i det hele blev frifundet.

Københavns Byrets 25. afd., sagsnr. 25. 18487/04, 17/11 2004

T var tiltalt for overtrædelse af færdselslovens § 27, stk. 7, ved at have påkørt en fodgænger i et fodgængerfelt.

I forhold 2 uagtsom grov legemsbeskadigelse, idet F pådrog sig brud på begge underben.

Der var påstand om bøde og betinget frakendelse. T nægtede sig skyldig.

T forklarede, at han kom kørende mod syd ad Ålekistevej med en hastighed på 40-50 km/t, der blev nedsat til 35-40 km/t, da han nærmede sig fodgængerfeltet - umiddelbart før var hastigheden antagelig 35 km/t. Han kendte stedet. Der var ingen synlige personer til højre eller venstre, hverken på fortov, cykelsti eller reposen (efter cykelstien var der længere ind mod vejmidten felter til parkerede biler, den endte med et 150 cm højt skilt med rødhvide striber, herefter kom reposen, hvor fodgængerfeltet var lagt, ER).

F kom fra højre. T forklarede videre:

"Hun var skjult af et 150 cm højt og 35,5 cm bredt stribet skilt og trådte pludselig ud som "troll af æske". Hun gik rimelig stærkt ud. Han prøvede at undvige ved at dreje til venstre, men kunne ikke dreje så meget på grund af midterrabatten. Han ved ikke, hvor i feltet han ramte hende. Han fornemmede, at hun satte hastigheden op og nærmest løb for at undgå ham. Han var for tæt på feltet til ikke at ramme hende. Han skønner, at han var omkring 10 meter fra feltet, da han første gang så F."

En passager i T's bil forklarede:

"Hun og tiltalte kom kørende ad Ålekistevej i retning fra nord mod syd. De kørte ikke ret hurtigt, måske 40-45 km/t. Farten blev nedsat, da de nærmede sig fodgængerfeltet. De kender stedet og bor i nærheden. Hun så først F, da denne var ude i feltet. De var forholdsvis tæt på feltet, da hun første gang så F. F gik ret hurtigt over feltet. Der var frit udsyn til fortov og cykelsti, hvor hun ikke havde set F."

F forklarede, at hun havde været på indkøb. Hendes hukommelse om, hvad der gik umiddelbart før påkørslen, var forsvundet. Hun havde været indlagt på to hospitaler,

og hendes højre ben hævede og gjorde stadig ondt om aftenen 8 måneder efter ulykken.

Rettens bemærkninger:

"Det lægges i overensstemmelse med tiltaltes forklaring, der støttes af attest af 3. marts 2004 fra Statens Bilinspektion, til grund, at tiltalte, der var stedkendt, kørte med en hastighed af omkring 35 km/t kort før fodgængerfeltet, og inden han observerede F. Det lægges endvidere til grund, at der ikke var synlige personer til højre eller venstre for ham, og at han således heller ikke så F, før hun meget pludseligt trådte ud i fodgængerfeltet. Det lægges endvidere til grund, at han forsøgte at undvige, men at han muligvis som følge af, at hun satte farten yderligere op, påkørte hende. Da tiltaltes hastighed efter omstændighederne ikke kan anses for uforsvarlig, og da det som anført må lægges til grund, at tiltalte først har kunnet se F så sent, at påkørsel var uundgåelig, frifindes tiltalte."

Landsforeningens Meddelelse 59/2005

Færdselsloven - Vigepligt - Ikke frakendelse

Færdselsloven § 26

T var bl.a. tiltalt for overtrædelse af sin ubetingede vigepligt i forbindelse med kørsel ind på en ensrettet kørebane. Da kørslen var sket med lav fart i tættere bebygget område, og det ikke kunne udelukkes, at T stoppede op inden fremkørslen, blev han frifundet for påstanden om førerretsfrakendelse.

Københavns Byrets 23. afd. nr. 23. 17848/04 m.fl., 7/12 2004

T var bl.a. tiltalt for i oktober 2002 at have kørt ad forbindelsesvejen mellem Nørre Voldgades kørebanelvdele ind i krydset med Nørre Voldgades sydvestgående kørebanelvdel uden at overholde sin ubetingede vigepligt, hvorved han stødte sammen med en fra højre side kommende lastbil (pengetransport, ER).

T nægtede sig skyldig i forholdet. Der var påstand om førerretsfrakendelse (ubetinget, da der var et yderligere forhold, som T imidlertid blev frifundet for, idet det ikke kunne anses for bevist, at han havde ført den pågældende bil i uheldsøjeblikket).

T forklarede bl.a., at han holdt stille ved hajtænderne. Da der var en pause i køen, svingede han ud på Nørre Voldgade. Den forankørende bremsede pludselig op, og umiddelbart efter blev T påkørt bagfra.

Chaufføren C i pengetransporten forklarede bl.a., at der var almindelig trafik, og vidnet kørte med 40-50 km/t. Pludselig var der en bil, der svingede ud foran vidnet fra venstre side. Vidnet kunne ikke sige, om bilen holdt stille, inden den kørte frem. Der kunne godt være noget køkørsel, men vidnet huskede det ikke nærmere.

Passageren P i pengetransporten forklarede, at T kørte ud foran dem, så pengetransporten ramte ind i bagenden af T's bil. Der var rimelig tæt trafik, men ikke kø foran vidnets bil. Vidnet huskede ikke, om T holdt stille ved hjætænderne. De troede først, at der var tale om et røverforsøg mod pengetransporten.

Retten bemærkede vedr. det pgl. forhold:

"Efter vidneforklaringerne fra C og P, sammenholdt med tiltaltes forklaring, er det bevist, at tiltalte kørte frem i krydset uden at overholde sin ubetingede vigepligt, hvorved der skete sammenstød med en fra højre kommende lastbil. Tiltalte har således overtrådt færdselslovens § 26, stk. 2.

Efter det foreliggende, herunder at uheldet skete under kørsel med lav fart i tættere bebygget område, og at det ikke kan udelukkes, at tiltalte stoppede op inden fremkørslen, er det ikke bevist, at tiltalte ved sin kørsel tilsidesatte væsentlige hensyn til færdselssikkerheden. Tiltalte frifindes derfor for påstanden om frakendelse af førerretten i anledning af dette forhold."

T, der tillige var tiltalt og blev dømt for benzintyverier, brugstyveri og checkfalsk og var tidligere straffet, blev idømt fængsel i 60 dage og en tillægsbøde på kr. 5.300.

- oo0oo -

Redaktøren henviser til oversigtsartiklen i Lf.Medd. 11/2001.

Landsforeningens Meddelelse 60/2005

Narkotika - Udvisning undladt

Straffelovens § 191, udlændingelovens § 26, Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8

A blev sammen med M, der kun var medvirker, dømt for at være i besiddelse af 317 g kokain med henblik på videreoverdragelse. Byretten idømte A 3 års fængsel, men fri fandt for udvisningspåstanden. I byretten var det afgørende, at A som iraner risikerede dobbeltstraf ved en tilbagesendelse. I landsretten ville 3 dommere udvise under henvisning til forbrydelsens grovhed, mens 3 dommere lagde vægt på, at A havde en

bror i Danmark, men efter det oplyste ingen familie i Iran. 4 dommere ville nedsætte straffen til 2½ år.

ØL 20. afd. a.s. S-4539-03, 1/3 2004

Iraneren A på 20 år var sammen med M på 22 år tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 191, ved i september 2003 i København i forening og med henblik på videreoverdragelse at have været i besiddelse af 317,7 g kokain.

Anklagemyndigheden påstod A udvist. Begge nægtede sig skyldige. Ingen af dem var tidligere straffet.

Det fremgik af sagen, at politiet havde stoppet den bil, A og M var kørende i. Begge havde erkendt, at de inden standsningen var klar over stoffets tilstedeværelse i bilen.

A havde en forklaring om, at han tilfældigt havde set en pose blive kastet ud af en ukendt bil. Han havde sat sig i besiddelse af posen og konstateret, at der var noget hvidt pulver i posen. Han vidste ikke, at det var kokain.

M forklarede derimod, at A bad ham gemme stoffet, mens de sad i bilen. M var klar over, at stoffet var kokain, da A brugte udtrykket "hvidt pulver" om stoffet, idet dette på farsi er slang for kokain.

Begge blev fundet skyldige. M dog i medvirken efter straffelovens § 23 ved at have gemt stoffet i bilen, selv om han vidste, at der var tale om kokain, der skulle videreoverdrages.

Straffen blev udmålt til 3, henholdsvis 1 år.

Med hensyn til udvisningspåstanden fandt retten ikke, at A's personlige og familiemæssige forhold talte afgørende imod udvisning, jfr. udlændingelovens § 26, stk. 2, eller at udvisning var i strid med proportionaliteten i EMK art. 8.

Retten fortsatte:

"Af Udlændingestyrelsens erklæring med bilag fremgår, at det af den iranske straffelovs artikel 7, fremgår, at en iraner, der har begået og er straffet for en forbrydelse i udlandet og som pågribes i Iran, vil blive straffet i henhold til den iranske straffelovgivning. Det fremgår endvidere, at man har kendskab til en drabssag, hvor spørgsmålet om dobbeltstraf har været oppe, og at man ikke har kendskab til sager om narko-forbrydelser og dobbeltstraf. Der ses intet oplyst om strafferammerne for narkotika-forbrydelser. På dette grundlag sammenholdt med denne sags alvorlige karakter fin-

der domsmandsretten ikke, at det kan udelukkes, at der består en risiko for, at tiltalte ved udvisning til Iran vil blive udsat for særlig byrdefulde strafforanstaltninger for den forbrydelse, som han er domfældt for ved denne dom, og retten finder, at disse forhold taler afgørende imod udvisning, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2, jf. § 26, stk. 1, nr. 6. Tiltalte A frifindes derfor for påstanden om udvisning."

Anklagemyndigheden ankede vedr. A med endelig påstand om skærpeelse og med påstand om udvisning.

A påstod formildelse og stadfæstelse, for så vidt angik påstanden om udvisning.

Landsretten udtalte:

"Fire voterende finder, at den idømte straf under henvisning til mængden af kokain og tiltaltes personlige forhold skal nedsættes til fængsel i 2 år 6 måneder.

To voterende finder, at straffen er passende udmålt.

Der afsiges dom efter stemmeflertallet, således at tiltalte straffes med fængsel i 2 år og 6 måneder.

Vedrørende udvisningsspørgsmålet udtaler tre voterende:

Tiltalte er kommet til Danmark den 6. april 1998 som 14 årig sammen med sin et ethalvt år ældre bror. Han blev den 29. maj 2002 meddelt tidsubegrænset opholdstilladelse efter den dagældende udlændingelovs § 9, stk. 2, nr. 4. Han har haft lovligt ophold her i Danmark i cirka 5 år og 6 måneder. Han taler og forstår dansk. Det fremgår endvidere, at tiltalte efter det oplyste ikke har familie i Iran. Uanset forbrydelsens grovhed stemmer disse voterende herefter for at stadfæste dommens bestemmelse om udvisning jf. udlændingelovens § 26, stk. 2.

Tre voterende finder, at udvisningspåstanden bør tages til følge i medfør af udlændingelovens § 23, nr. 1, jf. § 22, nr. 4, under hensyn til arten og grovheden af den begåede kriminalitet, og idet de hensyn, som er anført i udlændingelovens § 26, stk. 1, ikke taler afgørende imod udvisning, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2, eller at udvisning er i strid med kravet om proportionalitet i artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Der findes ikke at være reel risiko for, at tiltalte vil blive straf-fulgt i Iran for de pådømte forhold, hvorved bemærkes, at tiltalte på udvisningstidspunktet kan påberåbe sig udlændingelovens § 50.

Der træffes vedrørende dette spørgsmål afgørelse efter stemmeflertallet, således at tiltalte ikke udvises."

Afgørelsen har hverken været bragt i UfR eller TfK.

Redaktøren forsøger ikke at holde styr på landsretsafgørelser om udvisning, men opdaterer stedse en liste over højesteretsafgørelser. Foreningens medlemmer kan, hvis behovet opstår, få tilsendt listen, gerne som e-mail.

Landsforeningens Meddelelse 61/2005

Narkotika - Samfundstjeneste - Langvarig sagsbehandling

Straffelovens § 62, lov om euforiserende stoffer § 3

T på 39 år var i maj 2003 inden for 10 minutter to gange set sælge heroin og blev, da han kort efter blev stoppet, fundet i besiddelse af 2 salgskugler på sammenlagt 1,4 g heroin. Fængsel i 40 dage betinget af samfundstjeneste i 60 timer og narkovilkår på grund af den tid, der var gået. (Dissens)

Københavns Byrets 37. afd. nr. 37. 28204/04, 22/3 2005

T på 39 år var tiltalt for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer, ved i maj 2003 at have solgt 0,09 g heroin for 100 kr. på Maria Kirkeplads kl. 10.25.

10 minutter senere havde han for 200 kr. solgt en ukendt mængde heroin samme sted.

5 minutter efter blev han antruffet med 1,4 g heroin fordelt i salgskugler - efter anklageskriftet med henblik på videresalg.

T, der ikke var straffet af betydning for sagen, nægtede sig skyldig i de to første forhold og gjorde gældende, at heroinen i forhold 3 var til eget brug og købt kort forinden.

Han blev foreholdt en politirapport, hvor han skulle have erkendt de to første forhold, men anførte, at han var syg på afhøringstidspunktet.

To politiassistenter havde henholdsvis opholdt sig på en observationspost 25 m fra Maria Kirkeplads og været "Stophold", der fangede købere og afhørte dem. Det sidste vidne fik lov til at forklare om sin afhøring af en af køberne, der erkendte.

T var egnet til samfundstjeneste med særvilkår.

Efter bevisførelsen, herunder særligt forklaringen fra politiassistenten på observationsposten, fandtes det bevist, at T havde solgt i de to første forhold. Om forhold 3 bemærkede retten:

"Tiltalte har erkendt at have været i besiddelse af heroinen. Under hensyn til at heroinen var fordelt i to kugler, og at tiltalte medbragte heroinen på Maria Kirkeplads, hvorfra han solgte heroin som beskrevet i forhold 1 og 2, findes det bevist, at tiltalte besad heroinen i det væsentlige med henblik på videresalg. Med denne ændring findes det bevist, at tiltalte er skyldig i overensstemmelse med tiltalen."

Straffen blev udmålt til fængsel i 40 dage. Dommen fortsætter:

"To dommere finder det under hensyn til den tid, der er gået, siden forholdene blev begået, upåkrævet at den idømte straf fuldbyrdes.

En dommer finder det på grund af sagens karakter påkrævet at den idømte straf fuldbyrdes."

T skulle udføre samfundstjeneste i 60 timer inden for en afviklingstid på 6 måneder og undergive sig tilsyn med narkovilkår i 1 år. Den almindelige prøvetid blev fastsat til 2 år. Heroin og 300 kr. blev konfiskeret.

Landsforeningens Meddelelse 62/2005

Salær - Erstatningssager

Retsplejelovens § 741

Advokat A havde opnået erstatning til E for uberettiget frihedsberøvelse. Statsadvokaten og Rigsadvokaten ville ikke yde salær herfor under henvisning til, at A havde fået kr. 4.000 under straffesagen. Byretten tillagde yderligere kr. 1.200 + moms og sagsomkostninger for salærtvisten med kr. 1.200 + moms.

Retten i Horsens SS 1.1048/2004, 10/11 2004

E var kortvarigt frihedsberøvet, og efter henvendelse fra advokat A blev han tillagt kr. 1.800 i takstmæssig erstatning.

Statsadvokaten og senere Rigsadvokaten afslog at yde A salær for erstatningssagen under henvisning til, at A for straffesagen var tillagt kr. 4.000 + moms. A oplyste, at hans arbejde omfattede telefoniske drøftelser med klienten og hans far om spørgsmålet, gennemgang af sagsakter samt skriftlig fremsættelse af kravet med efterfølgende

orientering af klienten skriftligt og muligt en telefonisk drøftelse. Arbejdets omfang svarede således mindst til 1 time.

Retten lagde A's oplysninger om arbejdet til grund. A havde supplerende oplyst, at E havde været bortrejst i knap 1 år, og i den periode havde han haft møde med faderen.

Salæret for straffesagen var tilkendt på grundlag af et tidsforbrug på 3½ time, som efter de almindelige takster ville føre til et salær på kr. 4.200 + moms, idet timetaksten er kr. 1.200.

Byretten fortsatte:

"Advokat A's behandling af erstatningssagen findes efter omstændighederne at gå ud over, hvad der sædvanligvis henhører under forsvarerhvervet under en straffesag. Det fremsatte krav på omkostninger er rimeligt og påstanden om, at det udredes af det offentlige vil herefter være at tage til følge.

Det bestemmes:

Statskassen betaler inden 14 dage 1.200 kr. + moms til advokat A.

Inden samme frist betaler anklagemyndigheden til A 1.200 + moms i sagsomkostninger."

Landsforeningens Meddelelse 63/2005

Salær - Erstatningssager

Retsplejelovens § 741

E havde været frihedsberøvet knap en måned i forbindelse med en marokkansk udleveringsbegæring, der imidlertid ikke blev imødekommet. Siden indbragte advokat A et erstatningskrav bl.a. for tabt arbejdsfortjeneste. Statsadvokaten og Rigsadvokaten ville ikke betale salær herfor under henvisning til, at A havde fået kr. 3.500 for udleveringssagen. Retten tillagde yderligere kr. 3.000 + moms for erstatningssagen.

Københavns Byrets 35. afd., nr. 35. 25664/04, 29/11 2004

E var frihedsberøvet som ovenfor anført. Advokat A blev siden tillagt et salær på kr. 3.500 + moms for to fængselsbesøg og et aflyst retsmøde.

A fremsatte erstatningskrav og krævede også salær for erstatningssagen.

Erstatningskravet blev imødekommet, således at der blev udbetalt kr. 52.800 samt SEK 10.035. Salærkravet blev afvist under henvisning til, at A tidligere havde fået salær for udvisningssagen, og at fremsættelse af erstatningskravet i forhold hertil måtte anses for at være af ubetydeligt omfang.

Rigsadvokaten tiltrådte dette.

A oplyste i forbindelse med indbringelsen for retten, at han på erstatningssagen havde anvendt 2½ time, herunder flere skrivelser til anklagemyndigheden og klienten, der var svensk statsborger, bosat i Sverige. Derudover telefonsamtaler med klienten. Såvel den mundtlige og den skriftlige kontakt med klienten var foregået på engelsk.

Rettens begrundelse og afgørelse:

"Retten har lagt til grund, at advokaten i forbindelse med erstatningssagen har anvendt 2½ time på flere skrivelser til anklagemyndigheden og klienten samt telefonsamtaler med klienten. Korrespondancen med klienten er foregået på engelsk. Der er ikke grundlag for at antage, at advokaten har udført arbejde herudover, hvad sagen med rimelighed kan begrunde.

Dette merarbejde har ikke i forhold til det arbejde, som tidligere er vederlagt med 3.500 kr. + moms, haft en ubetydelig karakter.

Endvidere er vederlaget på 3.500 kr. fastsat ud fra takster, som dækker helt konkrete arbejdsopgaver.

Der bør derfor tillægges advokaten salær for arbejdet med erstatningssagen. Salæret fastsættes til 3.000 kr. med tillæg af moms.

T h i b e s t e m m e s:

Der tillægges advokat A et salær på 3.000 kr. med tillæg af moms, der betales af anklagemyndigheden."

- oo0oo -

Advokat A tilføjer bl.a.:

"Kendelsen læner sig op af kendelsen fra meddelelser nr. 8/2004 (som også er gengivet i TFK 2004, side 201).

Det er min opfattelse, at det nu må være slået endeligt fast, at anklagemyndigheden ikke længere kan påberåbe sig 3.000,00 kr. grænsen som eksempelvis anført i Rigsadvokatens meddelelse nr. 1/2004, pkt. 11."

Landsforeningens Meddelelse 64/2005

Spritkørsel - Brugstyveri - Langsommelig sagsbehandling - Menne- skerettigheder - Betinget straf

Straffelovens § 56 og § 293 a, færdselslovens § 53, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 6

T havde i oktober 2001 kørt spirituskørsel i brugsstjålet vogn. Anklageskrift var imidlertid først udfærdiget i september 2003, uden at der var en forklaring på sagsbehandlingstiden. Under hensyn hertil og sagens ukomplicerede karakter fandt landsretten ikke, at sagsbehandlingstiden havde været forenelig med en retfærdig rettergang inden for en rimelig frist, hvorfor EMK art. 6 var krænket. Derfor blev frihedsstraffen på 20 dage gjort betinget med en tillægsbøde for kørslen uden kørekort.

ØL 8. afd. a.s. S-384-04, 12/4 2005

T på 30 år var tiltalt iflg. anklageskrift af september 2003 for overtrædelse af den dagældende straffelovs § 293, stk. 1, ved at have kørt uden at have erhvervet kørekort i en andens bil i oktober 2001 med en promise på mindst 1.68, og således at han mistede herredømmet over bilen og påkørte et hegn, jfr. FL § 3, § 53 og § 56.

Derudover i forhold 4 brugstyveri, subsidiært forsøg, ved sammen med en anden at have kørt i en bil i 4 dage i december 2001 - i alle tilfælde var T set stige ind i bilen den sidste dag, hvor han blev anholdt.

T var tidligere dømt for brugstyveri i 1997 og havde senere domme for berigelseskriminalitet, herunder en reststraf på 39 dage, der dog ikke blev udløst af nærværende sag.

T nægtede sig skyldig, men blev både i byret og landsret dømt på vidneforklaringerne.

Byretten fastsatte straffen til fængsel i 30 dage som andengangsforseelse kort efter en prøveløsladelse. I formildende retning talte oplysningerne om T's personlige forhold (ikke gengivet i dommen) og den tid, der var gået, siden forholdene blev begået.

Der skete frakendelse i 2½ år.

T ankede til frifindelse, subsidiært formildelse. Anklagemyndigheden påstod domfældelse efter byrettens bevisresultat samt skærpelse.

Landsrettens gengivelse af den supplerende bevisførelse udelades af referatet.

T var i gang med en uddannelse og arbejdede samtidig som ufaglært.

Landsretten fandt T skyldig i samme omfang som byretten, og efter afgørelse af forsikringskrav er det anført i dommen:

"Anklagemyndigheden har på forespørgsel ikke kunnet redegøre for, hvorfor anklageskrift i sagen først er udfærdiget 11. september 2003.

Det tiltrædes, at det har sit forblivende med reststraffen på 39 dage i henhold til prøveløsladelsen af 12. oktober 2001.

Frihedsstraffen nedsættes til fængsel i 20 dage.

Under hensyn til den tid, der forløb, fra forholdene blev begået, og indtil den endelige tiltale blev rejst, og til sagens ukomplicerede karakter, findes sagsbehandlingen ikke at have været forenelig med kravet om en retfærdig rettergang inden en rimelig frist, og Menneskerettighedskonventionens artikel 6, stk. 1, er derfor krænket.

Med henvisning hertil gøres frihedsstraffen betinget som nedenfor bestemt, jf. straffelovens § 56, stk. 2.

For overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, idømmes tiltalte endvidere i medfør af straffelovens § 88, stk. 2, en tillægsbøde på 5.000 kr., subsidiært fængsel i 8 dage."

Vilkårene omfattede udover tillægsbøden alene en prøvetid på 2 år.

Landsforeningens Meddelelse 65/2005

Vidnefritagelse - Samlivsforhold

Retsplejelovens § 171

I en voldssag ville en tidligere samlever S ikke afgive forklaring mod T, idet hun som mor til deres fællesbørn måtte antages at høre til T's "nærmeste". Spørgsmålet var en tur omkring landsretten, der stadfæstede vidnefritagelsen, idet landsretten fandt det uklart, hvornår samlivet var ophørt. Spørgsmålet blev på ny taget op i byretten, hvor S forklarede, at samlivet var ophørt den 28. marts 2003. Anmeldelsen af vold var tilsyneladende sket den 1. april 2003. Byretten besluttede på ny vidnefritagelse, da der

var fællesbørn, og forældrene skulle samarbejde om samvær, hvorfor S måtte betragtes som nærmeste i lovens forstand.

Retten i Horsens SS 1.727/03, 20/4 2004

Domsmandsretten havde tidligere den 1. august 2003 under dissens bestemt, at S ikke havde pligt til at afgive vidneforklaring.

Begrundelsen var:

"Der har mellem vidnet og tiltalte været længere tids samliv, som er ophørt nu. Tiltalte og vidnet har nu som fælles forældre for 3 fællesbørn pligten til at samarbejde om et fornuftigt samvær for tiltalte med disse børn. På denne baggrund finder vi, at vidnet er at anse som nærmeste i forhold til tiltalte."

Afgørelsen blev påkæret til landsretten, der afsagde kendelse den 13. august 2003, hvor præmisserne lød:

"Efter vidnets (altså S's) forklaring om hendes og tiltaltes samliv findes det på det grundlag, der foreligger for landsretten, uklart, om eller hvornår samlivet er definitivt ophørt. Med denne begrundelse tiltrædes det, at vidnet er anset for at være omfattet af retsplejelovens § 171, stk. 1, og landsretten stadfæster herefter kendelsen."

Byretten bemærkede, at landsrettens kendelse hvilede på et andet grundlag end byrettens kendelse. Anklagemyndigheden havde derfor anmodet om et retsmøde, hvor S skulle afgive en mere detaljeret forklaring om samlivet, dels eventuelt ophør og tidspunktet herfor.

S mødte og afgav forklaring, herunder om de 3 børn født 1992, 1994 og 1999. De havde været flyttet fra hinanden, men mens S var hospitalsindlagt i januar 2003, flyttede T ind og passede børnene. Når de var sammen, levede de nærmest som samlevende. Det var afgørende slut den 28. marts 2003. Herefter havde de ikke boet sammen, og der havde ikke været noget, der kunne karakteriseres som samliv, og fra ultimo marts til august 2003 heller ikke noget samvær med børnene.

S fastholdt - støttet af sin bistandsadvokat - at hun ikke havde pligt til at afgive forklaring. Hun var i relation til RPL § 171, stk. 1, som mor til fællesbørnene at anse som hørende til T's "nærmeste".

Anklagemyndigheden fastholdt, at S ikke var omfattet af RPL § 171, stk.1.

Byretten afsagde følgende

"K E N D E L S E

Det lægges på ny til grund, at et egentlig samliv er ophørt fra marts 2003.

Da tiltalte og S har fælles børn, og der dermed er samvær eller mulighed for samvær mellem dem og tiltalte, og da hun og tiltalte skal samarbejde om dette, må hun anses som nærmeste i lovens forstand.

D e t b e s t e m m e s:

S fritages for at afgive vidneforklaring.

Anklageren ønskede ikke at påkære rettens kendelse til landsretten."

Det fremgår tilsyneladende af retsbogen, at voldsforholdet var fra den 1. april 2003. Afgørelsen er mere vidtgående end U 2005.27 V.